

Asia: VN/27386/2023-VNK-31

Luonnos valtioneuvoston toimenpideohjelmaksi rasismien torjumisesta ja yhdenvertaisuuden edistämisestä

Tarkentavat kysymykset

Millaista sidosryhmäyhteistyötä tulisi tehdä toimeenpanon aikana (yhteistyötahot, yhteistyön muoto ja fokus)?

Sidosryhmäyhteistyö toimenpideohjelman toimeenpanon aikana.

1. Yhteistyötahot: Toimenpideohjelman toimeenpanon aikana tulisi tehdä yhteistyötä seuraavien tahojen kanssa:

- Uskonnolliset yhteisöt ja vähemmistöt: Esimerkiksi moskeijat ja muut vastaavat organisaatiot, jotka edustavat eri uskontoja ja etnisiä vähemmistöjä.
- Kansalaisjärjestöt: Järjestöt, jotka keskittyvät ihmisoikeuksiin, syrjinnän torjumiseen ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.
- Valtion viranomaiset: Oikeusministeriö, sisäministeriö, opetusministeriö ja muut relevantit viranomaiset, kuten poliisi ja yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- Koulutus- ja tutkimuslaitokset: Oppilaitokset ja tutkimuslaitokset, jotka voivat tarjota tietoa ja koulutusta rasismien ja syrjinnän vaikutuksista sekä tehokkaista torjuntakeinoista.
- EU ja kansainväliset organisaatiot: EU-komissio ja YK, erityisesti niiden yksiköt ja edustajat, jotka keskittyvät rasismien ja islamofobian torjuntaan.

2. Yhteistyön muoto:

- Työryhmät ja neuvottelukunnat: Perustetaan monialaisia työryhmiä, joissa eri sidosryhmien edustajat voivat keskustella, suunnitella ja seurata toimenpiteiden toteutumista.
- Koulutus ja tietoisuuden lisääminen: Järjestetään koulutuksia, seminaareja ja työpajoja, jotka keskittyvät rasismien ja syrjinnän torjuntaan sekä yhdenvertaisuuden edistämiseen.

- Kuulemistilaisuudet ja foorumit: Järjestetään säännöllisesti kuulemistilaisuuksia ja foorumeita, joissa sidosryhmät voivat antaa palautetta ja esittää näkemyksiään toimenpideohjelman edistymisestä ja vaikutuksista.
- Konsultointi ja tutkimusyhteistyö: Tehdään yhteistyötä tutkimuslaitosten kanssa islamofobian ja muiden syrjinnän muotojen tutkimiseksi sekä käytännön toimenpiteiden kehittämiseksi.

3. Fokus:

- Islamofobian torjuminen: Erityistä huomiota tulisi kiinnittää islamofobian torjuntaan, koska se on merkittävä rasismien muoto, joka kohdistuu muslimeihin ja muslimiksi oletettuihin henkilöihin.
- Sosiaalisen median vihapuheen torjunta: Tekoälyyn perustuvien työkalujen kehittäminen ja käyttöönotto vihapuheen tunnistamiseksi ja torjumiseksi sosiaalisessa mediassa.
- Koulutus ja tietoisuuden lisääminen: Koulutusohjelmien kehittäminen, jotka lisäävät tietoisuutta rasismien ja syrjinnän vaikutuksista ja tarjoavat konkreettisia keinoja niiden torjumiseksi.
- Laaja-alainen ja kattava lähestymistapa: Varmistetaan, että toimenpiteet kattavat kaikki rasismien ja syrjinnän muodot ja että ne kohdistuvat sekä yksilö- että yhteiskuntatasolle.

Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa on keskeistä toimenpideohjelman onnistumiselle ja sen tavoitteiden saavuttamiselle. On tärkeää, että kaikki relevantit toimijat ovat mukana ja että heidän näkemyksensä ja kokemuksensa huomioidaan toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Miten ja missä toimenpiteissä risteävän ja moniperusteisen syrjinnän torjuminen tulisi erityisesti huomioida?

Risteävän ja moniperusteisen syrjinnän torjuminen tulisi huomioida kaikissa toimenpiteissä, mutta erityisesti seuraavissa:

- Koulutus ja tietoisuus: Kehitetään rasismia koskevia kampanjoita ja valtakunnallisia säännöllisiä dialogikeskusteluja, jotka keskittyvät eri syrjinnän muotoihin, mukaan lukien islamofobia, ja miten ne voivat risteytyä esimerkiksi sukupuoleen tai etniseen taustaan liittyvän syrjinnän kanssa. Luodaan erityisiä tietoisuuskampanjoita ja oppimateriaaleja kouluille ja työpaikoille.
- Oikeusjärjestelmä: Nopeutetaan oikeusjärjestelmän prosesseja moniperusteisen syrjinnän käsittelemiseksi. Tämä voi sisältää tehokkaampia oikeudellisia mekanismeja risteävän syrjinnän torjumiseksi ja varmistaa, että tapaukset käsitellään nopeasti ja oikeudenmukaisesti.
- Työelämä ja palvelut: Varmistetaan, että työelämässä ja palveluissa tunnustetaan ja huomioidaan moniperusteinen syrjintä. Tämä voi sisältää erityisiä toimenpiteitä, jotka varmistavat, että esimerkiksi muslimit eivät joudu syrjityiksi uskontonsa vuoksi. Kehitetään moniperusteista syrjintää ehkäiseviä toimintamalleja ja koulutetaan henkilöstöä.

Mitä sellaisia toimenpiteitä toimenpideohjelmasta puuttuu, joita valtioneuvoston yhdenvertaisuustiedonannon puitteissa pitäisi mielestäsi edistää?

Toimenpideohjelmasta puuttuu erityisesti seuraavat toimenpiteet:

- Islamofobian erityinen huomioiminen: Ohjelmassa tulee huomioida islamofobia omana rasismien muotonaan. Tämä tarkoittaa erityisten toimien suunnittelua ja toteuttamista, jotka kohdistuvat islamofobian torjuntaan, kuten kohdennetut koulutusohjelmat, julkiset kampanjat ja tukipalvelut islamofobian uhreille.
- Raportointi ja seuranta: Kehitetään mekanismeja, joilla voidaan seurata islamofobian esiintymistä ja sen torjuntaa. Tämä voi sisältää erityisiä raportointityökaluja ja tilastointia, joissa huomioidaan islamofobian erityispiirteet. Laaditaan säännöllisiä raportteja islamofobian tilanteesta ja vaikutuksista.
- Yhteistyö muslimiyhteisöjen kanssa: Valtio voi luoda pysyviä yhteistyöelimiä muslimiyhteisöjen kanssa, jotka voivat auttaa kehittämään ja toteuttamaan toimia islamofobian torjumiseksi. Luodaan yhteisiä työryhmiä ja foorumeita, joissa muslimiyhteisöjen edustajat voivat aktiivisesti osallistua toimenpiteiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Miten toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi seurata?

Toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumista ja vaikutuksia tulisi seurata seuraavin tavoin:

- Säännöllinen raportointi: Laaditaan säännölliset raportit toimenpiteiden edistymisestä ja vaikutuksista. Näiden raporttien tulee olla julkisia ja ne tulee jakaa laajasti, jotta kansalaiset ja sidosryhmät voivat seurata edistymistä.
- Kyselyt ja tutkimukset: Suoritetaan säännöllisiä kyselyitä ja tutkimuksia, joilla mitataan rasismien ja syrjinnän kokemuksia eri väestöryhmissä. Tämä voi sisältää erityisiä kyselyitä, jotka kohdistuvat muslimiyhteisöihin ja mittaavat islamofobian vaikutuksia.
- Indikaattorit ja mittarit: Kehitetään selkeät indikaattorit ja mittarit, joilla voidaan mitata toimenpiteiden vaikutusta. Nämä voivat sisältää esimerkiksi viharikosten määrän vähenemistä ja yhdenvertaisuusindeksin parantumista. Seurataan aktiivisesti näiden indikaattorien muutoksia ja reagoidaan nopeasti havaittuihin ongelmiin.

Muut kommentit

Haluamme korostaa, että islamofobian erityinen huomioiminen on välttämätöntä, jotta rasismien torjunta olisi kattavaa ja tehokasta. Lisäksi on tärkeää, että toimenpiteet ovat laaja-alaisia ja kattavat kaikki yhteiskunnan osa-alueet, mukaan lukien koulutus, työelämä ja oikeusjärjestelmä. On tärkeää, että toimenpideohjelma tunnistaa islamofobian erityisen luonteen ja varmistaa, että sen torjumiseen kohdistetaan riittävästi resursseja ja huomiota.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

As-Salam Islamic Center kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston toimenpideohjelmaksi rasismien torjumiseksi ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Kiitämme myös pääministeri Orpon hallitusta siitä, että se tiedostaa syrjinnän ja rasismien olemassaolon Suomessa ja on päättänyt tehdä toimenpideohjelman asiaan puuttumiseksi. Samalla haluamme kiittää erinomaisesta yhteistyöstä hallituksen asettamaa työryhmää, joka edistää toimenpideohjelmaa.

As-Salam Islamic Center odottaa, että islamofobiaa käsitellään tulevassa toimenpideohjelmassa omana rasismien muotonaan.

Imaami Sharmarke Said Aw-Musse

As-Salam Islamic Centerin moskeija

Aw-Musse Said
As-Salaam moskeija